

ELŐTERJESZTÉS

**Eplény Községi Önkormányzat Képviselő-testületének
2011. május 12-ei ülésére**

Tárgy: Beszámoló a Zirc Kistérség Többcélú Társulása Tanács munkájáról

Előadó: Fiskál János polgármester

Az előterjesztés készítésében részt vett: ZKTT Munkaszervezete, Szolgáltató könyvtár

**Az előterjesztést készítette: Kiss Barbara, a Munkaszervezet munkatársa
Bieberné Réz Ágnes kistérségi módszertani könyvtáros**

B E S Z Á M O L Ó
A Zirc Kistérség Többcélú Társulása
2010. évi tevékenységéről

I. A kistérségi fejlesztési tanács, illetve a többcélú kistérségi társulás szakmai tevékenysége

A Zirc Kistérség Többcélú Társulása megalakulása óta az alábbi feladatokat látja el a zirci kistérség egész területén:

Alapfokú oktatási és nevelési feladatok

A Társulás a társult önkormányzatok közoktatási intézmény-fenntartási és fenntartói irányítási feladataival összefüggésben:

1. Összehangolja a közoktatási terveket.
2. Egyeztetni az indítandó osztályok és az iskolák tanulócsoportjainak számát és együttes javaslatot készít a térség, ezen belül a települések demográfiai adatai alapján a tanulócsoportok számára és létszámára, elemzi azok pályázati vállalásának teljesítését.
3. Az óvodai nevelésben a gyermekek ellátási kötelezettségeit is figyelembe vevő szolgáltatási megoldásokat dolgoz ki, koordinálja a térségben jelentkező óvodáztatási feladatokat.
4. A kistérségi oktatási kapacitások hatékonyabb működtetése érdekében kistérségi oktatási, fejlesztési tervet készít, javaslatot tesz a mikro, illetve makro térségi megállapodások megkötésére.
5. Koordinálja az utazó pedagógusok, szakértők munkáját.
6. Közreműködik a kisebbségi nevelés és oktatás iránti igény felmérésében, összehangolja a kisebbségi nevelés és oktatás szervezését és feltételeinek biztosítását.
7. Részt vesz a kistérségi továbbképzések, konferenciák szervezésében és rendezésében.
8. Részt vesz a kistérségi tanulmányi, tehetséggondozó és diák sport versenyek szervezésében és rendezésében.
9. Működteti a kistérségi óvodavezetői, igazgatói, pedagógusi szakmai munkaközösségeket.
10. Részt vesz a Szakmai Pedagógia Napok szervezésében és rendezésében.
11. Részt vesz a pedagógiai kiadvány szerkesztésében, kiadásában.
12. Részt vesz az e-tanulási adatbázis létrehozásában, bevezetésében, működtetésében.

A Társulás a közoktatási intézményi feladatait alapvetően intézményi mikro társulások útján látja el.

2009. I. félévében négy mikro társuláson (Bakonybél – Lókút – Pénzesgyőr – Zirc, Bakonyháza – Dudar, Bakonyszentkirály – Bakonyoszlop – Csesznek, Olaszfalu - Eplény) keresztül látta el ezt a vállalt feladatot a Társulás, ebből három mikro társulás tudta teljesíteni a közoktatási törvény által előírt létszámfeltételeket. A II. félévben Olaszfalu és Eplény Községi Önkormányzatok által 2008. évben alakított intézményi társulása megszűnt és ezzel egy időben Olaszfalu Község Önkormányzata a Zirc és Környéke Közoktatási Óvodatársuláshoz, illetve Iskolatársuláshoz csatlakozott. Ezzel szemben 2010. évben az alapfokú oktatási és nevelési feladatok többcélú kistérségi társulásban történő ellátást biztosító mikro társulások és önkormányzatok a következők:

1. Bakonyhána – Dudar – Nagyesztergár - Porva Önkormányzati Közoktatási Társulás
 - Bakonyhána Község Önkormányzat
 - Dudar Község Önkormányzat
 - Nagyesztergár Község Önkormányzat

2. Bakonyzentkirály, Bakonyoszlop és Csesznek községek Közoktatási Intézményi Társulás
 - Bakonyzentkirály Község Önkormányzat
 - Bakonyoszlop Község Önkormányzat
 - Csesznek Község Önkormányzat

3. Zirc és Környéke Közoktatási Óvodatársulás
 - Zirc Városi Önkormányzat
 - Bakonybél Község Önkormányzat
 - Lókút Község Önkormányzat
 - Olaszfalu Község Önkormányzat
 - Péntesgyőr Község Önkormányzat

4. Zirc és Környéke Közoktatási Iskolatársulás
 - Zirc Városi Önkormányzat
 - Bakonybél Község Önkormányzat
 - Lókút Község Önkormányzat
 - Olaszfalu Község Önkormányzat
 - Péntesgyőr Község Önkormányzat

A Társulás a pedagógiai szakszolgálati tevékenység keretében:

1. logopédiai ellátást,
 2. gyógy-testnevelést
- biztosít.

A Társulás a pedagógiai szakszolgálati feladatokat önkormányzati intézmények- és vállalkozói jogviszonyban foglalkoztatott logopédus és gyógytestnevelő- szakemberek bevonásával, velük kötendő megállapodásokban, a biztosított normatíva keretösszegei belül látja el.

A Társulás 16 tagja közül 11 részt vesz mindkét vállalt feladatellátásban.

Szociális ellátási feladatok

1. A Társulás ellátja a kistérség területén a szociális tevékenységet és szolgáltatásokat végző intézmény működtetését, fejlesztését, szolgáltatásainak biztosítását.
2. Biztosítja a
 - családsegítés (adósságkezelés)
 - szociális információs szolgáltatás,
 - étkeztetés,
 - házi segítségnyújtás,
 - jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,
 - közösségi ellátás,
 - támogató szolgálat,

- nappali ellátás (időskorúak, pszichiátriai, valamint fogyatékos személyek nappali intézménye) szociális alapszolgáltatásokat.
3. Gondoskodik a térségre kiterjedő feladat ellátási körzettel rendelkező időskorúak otthona létrehozásának előkészítéséről, a tárgyi, személyi feltételek biztosításáról, az előkészítést követően dönt annak létrehozásáról és fenntartásáról.
 4. Segíti és koordinálja a térségben az etnikai programok kidolgozását.
 5. Megszervezi és koordinálja a szociális étkeztetést a kistérségben azokon a településeken, amelyeken ezt önállóan nem tudják biztosítani.
 6. Pályázatot nyújt be a szociális intézmények támogatására.
 7. Szervezi a Társulás tagjai intézményei szakmai tevékenységének mérését értékelését és ellenőrzését.

A Társulás a szociális alapfeladatok ellátásáról részben önálló költségvetési szervként alapított intézménye révén gondoskodik. Az intézmény pénzügyi-gazdálkodási feladatainak ellátásáról saját hatáskörben a Társulás Munkaszervezete gondoskodik.

A szociális feladatellátás tekintetében elég vegyes kép mutatkozik a kistérségben. Vannak olyan feladatellátásai az intézménynek, melyben a Társulás valamennyi tagja részt vesz, de van olyan is, melyben csak két önkormányzat vesz részt.

Család-, Gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok

1. A Társulás ellátja a kistérségben a gyermek- és ifjúságvédelmi munkát és a fejlesztéseket.
2. Közösben biztosítja a
 - gyermekjóléti szolgálat,
 - gyermek napközbeni ellátása,
 - gyermekek átmeneti gondozása gyermekjóléti alapellátásokat.
3. Szervezi a máshol igénybe vehető szolgáltatásokhoz való hozzájutást.
4. Gyermekvédelmi pályázatokat nyújt be.
5. Szakmai tanácskozásokat szervez a kistérség gyermek- és ifjúságvédelmi szakemberei számára.

A Társulás a gyermekjóléti alapellátásokat részben önálló költségvetési szervként alapított intézménye révén biztosítja. Az intézmény pénzügyi-gazdálkodási feladatainak ellátásáról saját hatáskörben a Társulás Munkaszervezete gondoskodik.

A feladatellátásban a Társulás valamennyi tagja részt vesz.

Egészségügyi feladatok

1. A Társulás megfigyelő rendszert tart fenn, illetve működtet, amelynek célja a kistérség egészségügyi helyzetének a figyelemmel kísérése, a lakosság egészségügyi helyzetének romlása esetén felvilágosítás szervezése, tanácsadó rendszer működtetése az egészségre ártalmas rizikófaktorok csökkentése érdekében.
2. Olyan figyelő-rendszert működtet, amely figyelemmel kíséri a szakellátás kapacitás kihasználtságát, összehangolja a kistérségi szakellátás kapacitás igényeket.
3. Közreműködik a kistérség egészségügyi tervének kidolgozásában, amelynek alapján elkészíti a kistérség egészségügyi tervét.
4. Összehangolja az egészségügyi alapellátás körzetei kialakítását.
5. Működteti a kistérségre kiterjedő illetékességgel rendelkező rehabilitációs bizottságot.

6. Szervezi a kistérségben az egészségügyi szűrővizsgálatokat.
7. Gondoskodik a kistérségben a területi védőnői szolgálat, az anya, gyermek és csecsemővédelem (iskola-egészségügyi ellátás) feladatellátásáról és szervezéséről.
8. Pályázatot nyújt be és figyeli az esetleges pályázati lehetőségeket és segíti a társulásban részt vevő önkormányzatokat a pályázat elkészítésében.
9. Vizsgálja a további közös intézménylétrehozás, illetve a meglévő intézmény feladatellátását, kistérségre vonatkozó bővítésének, fejlesztésének és működtetésének lehetőségeit.
10. Szervezi a Társulás tagjai intézményei szakmai tevékenységének mérését és értékelését.
11. Összehangolt házi-orvosi központi ügyeletet működtet, teljes kistérségi lefedettséggel, kialakítja a mentőállomással közös diszpécser szolgálatot.
12. Egyeztető fórum szerepét tölti be az egészségügyi alapellátás biztosítására kötött megállapodások során, a kistérség önkormányzatai között esetlegesen felmerülő viták elintézésében.

A Társulás a központi orvosi ügyelt feladatellátásról saját Munkaszervezete keretén belül gondoskodik, melyben valamennyi társult tagönkormányzat részt vesz.

A központi orvosi ügyeleti ellátás fejlesztése érdekében 2008. június 1-től megállapodást kötöttünk az Országos Mentőszolgálattal a közös diszpécser szolgálat fenntartására.

A területi védőnői szolgálat, az anya, gyermek és csecsemővédelem (iskola-egészségügyi ellátás) feladatellátásáról a létrehozott Zirc Kistérségi Szociális Szolgáltató Központon keresztül gondoskodik a Társulás.

Közművelődési, közgyűjteményi tevékenység

1. A Társulás ellátja a kistérségben a közművelődési, közgyűjteményi tevékenységet, ezen belül a mozgókönyvtári feladatellátást.
2. A Társulás a mozgókönyvtári feladat-ellátást az önkormányzati intézményeken keresztül a szolgáltatási szerződésben rögzítettek szerint, a biztosított normatíva keretösszegén belül látja el.
3. Szervezi és koordinálja a kistérség települési környezeti, szellemi, művészeti értékeinek, hagyományainak feltárását, megismertetését. Gondoskodik a helyi művelődési szokások gondozásáról, gazdagításáról.
4. A Többcélú Társulás tagjai együttműködnek a hagyományok ápolása, az ünnepek kialakítása, a közhasznú ismeretterjesztő előadások, tanfolyamok szervezése, a művészeti események, a szórakoztató és színházi rendezvények szervezésében. Aktív részvételt vállal a kistérségi kulturális programok, rendezvények, alkotó műhelyek, előadások szervezése, koordinálása kapcsán.
5. Pályázatfigyeléssel, tanácsadással és közös pályázatokkal segíti a közművelődés feltételeinek és színvonalának javítását.
6. Aktívan részt vesz a kistérségi szintű kulturális tervezési, fejlesztési folyamatokban.
7. A partnerkapcsolatok bővülésével és elmélyítésével elősegíti a közösségi értékek ápolását, hátrányos helyzetű és kisebbségben élő közösségek kulturális esélyegyenlőségének javítását. A korosztályi eltérésekből, eloregedésből, elvándorlásból, forráshiányból adódó hátrányok kompenzálását, kulturális hátrányok enyhítését. A kistérség területén felerősödött kisebbségek aktív bemutatkozását, kapcsolataik építését.
8. Folyamatos információ közvetítés a térségi döntéshozók felé, a térségben tevékenykedő szakemberek és amatőrök felé, a térségben közművelődési tevékenységet folytató művelődési házak, művelődési központok, múzeumok,

könyvtárak felé, a megyei koordinációt végző intézmények felé, a Regionális Koordinációs Iroda felé.

9. Elkészíti a kistérségi kulturális adatbázist, és folyamatosan frissíti azt, melyet megjelentet a www.zircrterseg.hu honlapon.
10. A helyi, a megyei és a régiós szintű sajtókapcsolat folyamatos fenntartásával elősegíti a kistérségi kommunikáció teljesebbé válását.
11. A térségben tevékenykedő közművelődési szakemberekkel együttműködve elkészíti a kistérségi kulturális, közművelődési stratégiát.

A feladatellátásban a 16 tagönkormányzat közül 13 önkormányzat vesz részt. A Szolgáltatói feladatokat a kistérségen belül Zirc Város intézménye látja el.

Gazdaság,- és Turizmusfejlesztés, valamint Idegenforgalom

1. A Társulás ellátja a kistérségben a gazdaság,- és turizmusfejlesztési, valamint idegenforgalmi feladatokat.
2. Kistérségi szinten összefogja a turizmusfejlesztés valamennyi területét.
3. A közös turisztikai kínálat megteremtése, a kistérség turisztikai potenciájának felmérése és aktualizálása. Kistérségi vonzerőleltár aktualizálása.
4. Ajánlott túraútvonalak, tematikus utak, kínálati csomagok összeállítása, kistérségi rendezvények összehangolása.
5. Térségi termékek forgalmazásának megszervezése, turisztikai információs-rendszer létrehozása, közös turisztikai marketingstratégia kialakítása.
6. A Társulás a gazdaság,- és turizmusfejlesztési, valamint idegenforgalmi feladatokat a turisztikai menedzsment felállításáig a turisztikai munkacsoporton keresztül látja el.

A feladatellátásban a 16 tagönkormányzat közül 14 önkormányzat vesz részt.

A Területfejlesztési Társulás Területfejlesztési Feladatai

1. A Társulás, a területfejlesztésről és területrendezésről szóló, többször módosított 1996. évi XXI. Tv. 10/G.§ (1) bekezdésében foglaltakkal összhangban, megalakulásától, illetve az Államkincstár általi nyilvántartásba vételének időpontjától a kistérség valamennyi településére kiterjedően ellátja a Zirci Kistérségi Fejlesztési Tanácsnak a hivatkozott törvényben megállapított feladat- és hatáskörét.
2. Az előző pontban foglaltaknak megfelelően a Társulás a Kistérségi Tanács eddigi működése során szerzett jogok és vállalt kötelezettségek tekintetében egyaránt jogutódnak tekinti magát.
3. A Társulás területfejlesztési feladatainak ellátásában együttműködik az egyes tagönkormányzatokkal, a kistérségben működő állami szervekkel, a gazdasági szervezetekkel, az érdekelt társadalmi és szakmai szervezetekkel.
4. A Társulás a kistérség társadalmi, gazdasági és környezeti fejlesztések érdekében, a régió és a megye fejlesztési terveire figyelemmel, összehangolja a települési önkormányzatok és a kistérségben működő gazdasági szervezetek fejlesztési elképzeléseit, ennek keretében:
 - a) Vizsgálja és értékeli a kistérség társadalmi, gazdasági és környezeti helyzetét, adottságait.
 - b) Kidolgozza és elfogadja a kistérség területfejlesztési koncepcióját, ellenőrzi annak megvalósulását.

- c) Gondoskodik a zirci kistérség 1998-ban elfogadott Hosszú távú Fejlesztési programjának felülvizsgálatáról és aktualizálásáról, ellenőrzi annak megvalósulását.
- d) Gondoskodik a zirci kistérség 1999-ben elfogadott Turizmusfejlesztési koncepciójának és programjának felülvizsgálatáról és aktualizálásáról, ellenőrzi annak megvalósulását.
- e) Figyelemmel kíséri a 2000-ban elfogadott Agrárstruktúra átalakítása és vidékfejlesztési program, valamint a 2004-ben elkészült kistérségi Gazdasági Operatív Program megvalósítását és szükségesség esetén gondoskodik azok felülvizsgálatáról, ellenőrzi azok megvalósulását.
- f) Pénzügyi tervet készít a területfejlesztési programok megvalósítása érdekében.

- g) A kistérségi területfejlesztési program figyelembevételével előzetesen véleményt nyilvánít a meghirdetett központi, regionális és megyei pályázatokra az illetékességi területéről benyújtott támogatási kérelmekkel kapcsolatban.
- h) Megállapodást köthet a helyi önkormányzatokkal, önkormányzati társulásokkal, a megyei területfejlesztési tanáccsal és a regionális fejlesztési tanáccsal a saját kistérségi fejlesztési programjai finanszírozására és megvalósítására.
- i) Véleményt nyilvánít a megyei, illetve regionális fejlesztési koncepciókról, programokról, különösen azoknak a kistérség területét érintő intézkedéseit illetően.
- j) Közreműködik a kistérségben kialakult társadalmi és gazdasági válsághelyzetek kezelésében.
- k) Forrásokat gyűjt a kistérségi társulás működtetéséhez és a fejlesztési programok megvalósításához.
- l) Képviseli a kistérséget más, területfejlesztési döntések meghozatalára hatáskörrel rendelkező szervezeteknél.
- m) Koordinálja a kistérségben működő és más – a területfejlesztésben érdekelt – szervezetek tevékenységét, együttműködik az állami és civil szervezetekkel.
- n) Kapcsolatot tart a megyei és a regionális fejlesztési tanáccsal.
- o) Pályázatot nyújt be a kistérség fejlesztéséhez kapcsolódó források igényléséhez.
- p) megállapítja költségvetését, gondoskodik annak végrehajtásáról, valamint figyelemmel kíséri és elősegíti a fejlesztési források hatékony, a települések szoros együttműködését erősítő felhasználását.
- q) Véleményt nyilvánít a kistérségi megbízott kiválasztásával kapcsolatban.
- r) Rendelkezik a k) és o) pontban, illetve a külön jogszabályban meghatározott források felett.

A feladatellátásban a Társulás valamennyi tagja részt vesz.

A Társulás Belső Ellenőrzési Feladatai

1. A Társulás szervezi a társult önkormányzatok intézményeinél a pénzügyi-gazdasági ellenőrzést, a cél-, téma- és utóvizsgálatot, továbbá a Polgármesteri Hivataloknál és a Körjegyzőségeknél függetlenített belső ellenőrzési feladatokat.
2. Pályázatot nyújt be a belső ellenőrzési feladatok ellátásához szükséges költségek biztosítására.

3. A belső ellenőrzési feladatokat saját feladatellátás keretében, külső vagy belső erőforrás bevonásával szervezi meg.

A feladatellátásban a Társulás valamennyi tagja részt vesz.

A fenti feladatok minél magasabb színvonalon történő ellátás érdekében a Társulás jó kapcsolatot és együttműködést kíván kialakítani mind a helyi önkormányzatokkal, mind a kistérségben működő állami szervezetekkel, mind az érdekelt társadalmi és szakmai szervezetekkel, valamint a gazdasági szervezetekkel.

A térség földrajzi elhelyezkedése

A Zirc Többcélú Kistérségi Társulás 2007. szeptember 25-től 16 települést foglal magába tagként, amely 16 település alkotja a Zirci kistérség területét. A térség Veszprém megye északkeleti részén helyezkedik el. A kistérség kiterjedése lényegesen nagyobb volt korábban, de a Győr-Moson-Sopron megyével határos települések kérték átcsatolásukat a szomszéd megyéhez. A területi változások miatt a Veszprém megyében maradt Gic már nem volt területileg integráns része a kistérségnek, ezért a Pápai kistérség részévé vált. Valamint a fenti időponttól Jásd Község Önkormányzata átcsatlakozott Várpalota kistérségéhez

A települések az Északi-Bakony területén helyezkednek el, azon belül főként a Magas-Bakony területén, melyhez északról kapcsolódik a Bakonyalja, illetve keletről a Keleti-Bakony, illetve a Tési-fennsík.

A központ, Zirc tengerszint feletti magasság 400 m. Ez a természetföldrajzi tény alapvetően befolyásolja a térség gazdasági és társadalmi életét. Az országos átlagnál lényegesen magasabb az erdősültség aránya, az éghajlat hűvösebb, csapadékosabb, míg a talajadottságok a mezőgazdasági hasznosítás szempontjából kedvezőtlenebbek, mint az ország alacsonyabb fekvésű területein. Minden fejlesztésnél figyelembe kell venni, hogy a térségben a települések megközelíthetőségét nagymértékben befolyásolják a domborzati adottságok, amelyek különösen téli időjárás esetén okoznak közlekedési nehézségeket.

Földrajzi helyzeténél fogva Zirc és térsége a kilencvenes évek közepétől Magyarország gazdasági fejlődési tengelyének szélén helyezkedik el. Napjaink hazai térszerkezetére jellemző Északnyugat – Magyarország – Budapest, ill. balatoni agglomeráció –Veszprém – Székesfehérvár–Budapest vonalak mintegy közrefogják a területet. A nagyarányú ipari fejlődéssel jellemezhető városok és az idegenforgalmi régióban való elhelyezkedése ellenére a térség belső perifériára jutott, napjainkra hátrányos helyzetűvé vált a kistérség. Földrajzi elhelyezkedése ugyanakkor fejlődésre predesztinálja, különösen akkor, ha megfelelő közúthálózati elemek a térség megközelíthetőségén javítanak (8. számú és a 82. számú út fejlesztése, Zirc elkerülő megépítése, térségi átkötő utak kiépítése).

A térség belső térszerkezetének alapvető jellemzője, hogy a központ, Zirc a térség szerkezeti középpontjában helyezkedik el. Innen viszonylag jól megközelíthetők a térség települései. A térszerkezeti vonalak, s a kistérségi beosztás mindenképpen Zircet teszik a térség középpontjává, a szolgáltató kisváros funkcióját ennek a településnek kell ellátnia.

A Zirci Kistérség települései

Demográfia

2002-ben a kistérséget alkotó 17 településen 22 ezer fő lakott (22 220 fő). Veszprém megye népességének stabilan 6%-át tömöríti e térség már évtizedek óta. 2010-ben a lakosság harmada a térség központjában, Zircen él. A kisváros utáni legnépesebb település Csetény. További öt község (Bakonybél, Bakorynána, Dúdar, Nagyesztergár, Olaszfalu), amelyek népessége 1000–2000 fő között található, számít nagyobb településnek a térségben. A térséget alkotó községek többsége tehát (9 község) kistelepülés, Bakonyszentkirály, Borzavár, Csesznek, Eplény és Szápár lakosság száma meghaladja az 500 főt, Bakonyoszlop, Lókút, Pénzesgyőr és Porva települések lakosság száma nem éri el az 500 főt.

A térség összlakosság száma az elmúlt évtizedekben folyamatosan csökkent, a népességvesztés mértéke 1980 és 2002 között közel 4% (a 2002. évi népesség 96,3%-a az 1980. évi népességnek), számszerűsítve napjainkban megközelítőleg 900 fővel kevesebben élnek a kistérséghez tartozó 16 településen, mint két évtizeddel korábban.

A nyolcvanas években a természetes szaporodás volt jellemző a térség szinte minden településén (kivéve Bakonybél, Bakonyoszlop és Csesznek településeken). Az elvándorlás azonban szinte mindenhol jelentős méreteket öltött, a népességvesztés több mint 90%-a ezen időszakban következett be, közel 1500 fő települt el a nyolcvanas években a térségből. A kilencvenes években mindkét demográfiai folyamatot tekintve jelentős változás következett be. A születések számának jelentős mértékű visszaesése következtében ma már nem a természetes szaporodás, hanem a természetes fogyás jellemző a térségben, a vándorlási különbözet tekintetében viszont kedvező irányú változások tanúi lehetünk. A bevándorlás bár csökkenteni tudja a természetes fogyásból eredő népességvesztést, teljes mértékben nem tudja azt ellentételezni, így a térségre továbbra is a lakosság szám csökkenése a jellemző, azonban a korábbinál lényegesen kisebb mértékben.

A térség demográfiai összetételére nézve kedvező, hogy a fiatalok aránya négy község kivételével (Bakonybél, Lókút, Borzavár, Pénzesgyőr) magasabb, mint az idős népesség (64

év feletti) aránya, így az öregedési index¹ e települések kivételével egy alatt marad. Az elkövetkezendő évekre, évtizedekre nézve viszont rendkívül sok problémát hordoz magában, hogy e térségben is egyre kevesebb gyermek születik, egyre kevesebb lesz a fiatalkorúak és magasabb az idős vagy idősödő, már nem aktív korúak aránya, a köztük levő olló folyamatosan záródik össze, az öregedési index egyre jobban közeledik az egyhez. Az öregedési index értéke a települések nagy részében (10) már elérte a 0,8–0,9-es értéket. Csupán Csetény, Dudar és Porva esetében beszélhetünk kedvezőbb értékekről (0,7), valamint Eplény esetében, mely község mindenképpen kiemelendő, hiszen nemcsak a 14 éven aluliak aránya rendkívül kedvező (22,8%), hanem nagyon alacsony – a térségben a legalacsonyabb – az idős népesség, azaz a 64 éven felüliek jelenléte (12,2%), így az öregedési index értéke nagyon kedvező (0,5), tehát kimondottan fiatal korösszetételű településről beszélhetünk.

A 64 éven felüli népesség átlagos aránya meghaladja a megyei átlagot (15,1% szemben a megyei 14,3%-kal, sőt ha csak a községeket tekintjük a megyei arányszám 16,4%). Zircen, és a nagymértékű betelepülésnek köszönhetően Eplényben az idősek aránya a térségben a legalacsonyabb, 12–12,5% között alakul. Vannak falvak azonban, ahol ennek dupláját is eléri az idősek jelenléte, pl. Lókúton a lakosság negyede, Bakonybélben közel negyede, Borzaváron pedig ötöde a 64 éven felüliek korosztályába tartozik. E falvak előregeredését jelzi, hogy öregedési indexük már a kettőhöz közelít.

Az idős népesség magas, ill. növekvő aránya az idősellátás, szociális ellátás területén jelentős feladatok elé állítja az érintett települések önkormányzatait. Különösen problematikus, hogy a térségben az idősek több mint harmada (36%) 75 éven felüli. Borzaváron, Bakonyszentkirályon, és Bakonybélben arányuk a 40%-ot is eléri, ill. meghaladja. Sokan egyedül élnek, gyermekeik elköltöztek a faluból, a térségből, az ő ellátásukban – nemcsak szociális és egészségügyi ellátásra kell gondolnunk – a településen működő civil szervezetek is jelentős szerepet tölthetnek be, segítve az önkormányzatok ez irányú feladatait.

A térség lakosságának átlagosan kétharmada tartozik a 15–64 éves, aktív korúak számító csoportba, arányuk némileg alacsonyabb, mint a megyei átlag (69,0%). Két településen azonban az e korcsoportba tartozók aránya nem éri el a 60%-ot sem, Lókúton egyértelműen az idős népesség rendkívül magas aránya miatt (a lakosság negyede 65 éven felüli), Bakonyoszlopon is viszonylag magas az idősek jelenléte (19%), másrészt viszont nagyon kedvező a gyermekkorúak aránya is (közel 24%), ami együttesen azt eredményezi, hogy e településen a legalacsonyabb a 15–64 évesek hányada (57%).

A térségben csupán egyetlen település van, ahol az aktív korú népesség aránya eléri, ill. meghaladja a 70%-ot; ez Zirc. Ennek oka, hogy a térségközpontban a térségi átlagnál lényegesen alacsonyabb mind a gyermekkorúak, mind az időskorúak jelenléte. Ezért itt a legalacsonyabb az eltartottsági ráta² is, 100 felnőtt korúra 51 gyermek-, ill. időskorú jut, szemben a térség községeivel, melyek többségében nagyon magas, 65 feletti az eltartottsági ráta. Kiemelendő Lókút, ahol a kedvezőtlen korösszetétel, az idős lakosság nagyon magas aránya miatt csak az öregek eltartottsági rátája meghaladja a 70-et, a teljes eltartott népességre vonatkoztatva pedig a százat, azaz 100 aktív korúak e községben már több mint száz (104) nem aktív korút kell eltartania. Ez a nagyon kedvezőtlen tendencia a falu jelentős mértékű elöregedésének köszönhető (az öregedési index értéke 1,6). Kiemelkedő az eltartottsági ráta Bakonyoszlopon is, értéke közelít a százhoz (93), e nagyon magas értékhez nagyban

¹ Öregedési index: Az idős korúak (64 éven felüliek) és a gyermekkorúak (0–14 évesek) aránya. Amennyiben értéke meghaladja az egyet, előregeredő településről beszélünk.

² Az eltartottsági ráta a száz aktív korúra (15–64 évesek) jutó gyermek- és öregkorúak számát jelzi.

hozzájárul, hogy itt viszont kiemelkedő a gyermekkorúak eltartottsági rátája (46). Ez mondható el Porváról is, ahol 100 felnőtt korúra 44 gyermekkorú jut. A községek többségében azonban a 14 éven aluliak eltartottsági rátája 30 körül mozog.

Az elmúlt öt év születési adatait összehasonlítva megállapítható, hogy az 1999-es születésszámhoz képest településenként különböző százalékban, de a települések 90%-ában csökkenő számú élve születés volt. A legnagyobb településen, Zircen 1999-ben 148, 2005-ben 55 élve születés történt, tehát 63%-os a csökkenés.

A kistérség településeinek gyermek- és felnőtt lakosság száma (2010. jan. 1.)

Alapadatok			
Önkormányzat		Teljes állandó lakosság összesen	Önkormányzat területén élő 0-17 éves gyermekek száma
KSH kódja	neve		
1923746	Bakonybél	1280	157
1925991	Bakonyháza	1039	215
1930410	Bakonyoszlop	492	119
1922813	Bakonyszentkirály	943	172
1930252	Borzavár	748	137
1924642	Csesznek	566	126
1931699	Csetény	1950	416
1902936	Dudar	1794	337
1933941	Eplény	558	114
1918856	Lókút	466	76
1923180	Nagyesztergár	1242	240
1926514	Olaszfa	1110	186
1915547	Pénzesgyőr	356	70
1923515	Porva	486	119
1916489	Szápár	516	104
1926499	Zirc	7110	1 182
	Összesen	20656	3 770

Infrastruktúra

Szinte valamennyi településen kiépült a szennyvízhálózat. A szennyvízcsatorna kiépítése csak Lókút és Pénzesgyőr településen késik.

A térség lakásállománya 8000 körüli szinten stabilizálódott. A 100 lakosra jutó lakások száma viszonylag magas, ez főleg a kisebb falvakban az elöregedésnek köszönhető, sok az egyedülálló idős ember.

A térségen egy másodrendű közlekedési tengely halad át, a 82. számú főközlekedési út. A domborzati adottságoknak megfelelően ez a Veszprém–Zirc–Győr irányt követi.

A térséget nyugat–keleti irányban keresztezi a Pápa–Zirc–Dudar–Mór tengely is. Ennek jelentősége kisebb, minősége rosszabb, mint a fent említett 82. számú út. Jelentősége főleg az autóbusz közlekedésben, valamint a térség keleti felének megközelíthetőségében áll. Így Mór irányából Dudar, Csetény, Szápár érhető el fél órán belül.

A településközi utak állapota sajnos sok kívánni valót hagy maga után. Az utak minőség- és szélesség javítása mellett a hálózat is kiegészítésre szorul. Több zsákfalú is található a térségben: Lókút, Porva. Bár létezik többirányú kivezetése, de lényegét tekintve ide sorolhatjuk még Bakonyánát és Borzavárt is.

A térséget érintő 11. számú, Győr–Veszprém vasútvonal Magyarország egyik legszebb fekvésű vasútvonala.

A száz lakosra jutó telefonvonalak száma tíz év alatt megtízszereződött (25 fővonal/100 lakos), bár nem érte el az országos vagy megyei átlagot. Az elmúlt időszakban ugyan történt némi visszaesés a mobiltelefonok elterjedésének köszönhetően, de a térség nem nélkülözheti a hagyományos, vonalas hálózat további fejlesztését. Ennek oka, hogy a térség domborzati adottságai miatt sok helyütt a rádiótelefonok használata korlátozott.

Foglalkoztatás, munkanélküliség

A térség településeinek foglalkoztatási szerepét tekintve a kilencvenes évek eleji állapot szerint a térség két nagy foglalkoztató települése Dudar és Zirc volt. Dudaron 2.127, Zircen 3.639 ember talált munkát 1990-ben. Bár szám szerint Zirc volt a nagyobb foglalkoztató, azonban mégis azt mondhatjuk, hogy Dudar térségi szerepköre nagyobb volt, mivel a foglalkoztatottak háromnegyede más településekről járt be dolgozni. Ezzel szemben Zirc elsősorban a helyieknek adott munkát, a városban foglalkoztatottaknak csupán 18,8%-a járt be vidékről. 2001-re a helyzet alapvetően megváltozott. A térség foglalkoztatói közül Dudar jelentőségét veszítette. 2001-ben a térség szempontjából mindenképpen Zirc tekinthető a legjelentősebb ingázási célpontnak.

A térség települései szempontjából Zirc foglalkoztatási jelentősége változó. Vannak olyan települések, amelyekről az ingázók nagy része Zircre jár dolgozni (Nagyesztergár, Olaszfalu, Pénzesgyőr), de vannak olyanok is, amelyekről senki. Viszont sok az átutazó dolgozó, aki Zircet átszállóhelyként érinti a lakóhelye és munkahelye közötti közlekedésben.

A térség foglalkoztatási szintjének (a foglalkoztatottak aránya az aktív korú népességből) átlaga (56,8%) meghaladja az országos átlagot (53,0%), de valamivel alatta marad Veszprém megye értékének (57,2%). Tehát a 2001. évi adatok alapján a térség foglalkoztatási szintje jónak mondható. Az Európai Unió célja, hogy középtávon a foglalkoztatás szintjét 70%-ra emelje.

A térség az itt élő aktív korú népesség 32%-ának, illetve a foglalkoztatottak 56,3%-ának tud munkahelyet biztosítani. Tehát a foglalkoztatottak majdnem fele a térségen kívül talál munkát. Ez a tény azt jelzi, hogy a térségi munkaerőpiac nagymértékben ki van szolgáltatva más települések (elsősorban Veszprém, Mór, Székesfehérvár, Győr) gazdasági változásainak. Amennyiben ezekben a városokban elbocsátások következnek be, azt a térség munkaerőpiaca érzi meg.

A térség munkanélküliségi mutatói a megyei érték körül mozognak, alacsonyabbak, mint az országos átlag (4–5% között változik). A kilencvenes évek elején több térségi nagyfoglalkoztató, elsősorban a dudari bánya és a mezőgazdasági nagyüzemek bezárásának következményeként nagyon megemelkedett a munka nélkül maradók létszáma. A munkanélküliek száma 1993-ban érte el a legmagasabb szintet, majd a kilencvenes évek során fokozatosan csökkent. Ez a csökkenés elsősorban a közeli nagyvárosok ipari fejlődésének köszönhető, a térség számos munkavállalója talál Győr, Veszprém, Székesfehérvár, Mór üzemeiben állást. A csökkenő tendencia egészen a 2002. év végéig tartott, majd megállt. 2003-ban – 1993 óta először – ismét jelentős növekedés tapasztalható. E növekedésben szerepet játszik több térségi üzem bezárása vagy létszámcsökkentése (pl. Csetény, Zirc), de Mór, Veszprém, Székesfehérvárban is voltak elbocsátások. Várhatóan ez az emelkedés nem lesz olyan mértékű, mint az egy évtizeddel korábbi, s vélhetően nem is tart olyan sokáig. A munkanélküliek körében az általános és szakmunkásképző iskolát végzettek, illetve a 26–45 éves korosztály aránya dominál.

A térség gazdasági szerkezete

A térségben a mezőgazdaság foglalkoztatási szerepköre jelentősen meghaladja a megyei vagy országos átlagot, néhány településen 30% fölé emelkedik. Alacsony az ipar aránya, az országos átlagot csak néhány településen éri el, s a megyei és regionális átlagot csak Csetényben haladja meg, máshol lényegesen alatta marad. Így tehát elmondható, hogy egy fejlett, ipari jellegű régióban található a térség, de a saját, lokális foglalkoztatási szerkezetében inkább a mezőgazdaság és a szolgáltatások (közszolgáltatások és turizmus) játszanak meghatározó szerepet.

A szolgáltató ágazat legjelentősebb képviselője a térségben a turizmus. A fő vonzerő a természeti környezet és a kulturális értékek. A térség turisztikai központja Bakonybél, ahol a legnagyobb férőhely kapacitás és a legtöbb turistaérkezés és vendégéjszaka regisztrálható. Látogatóforgalmát tekintve ugyanakkor Zirc vezet a térségben, hiszen múzeumi az országban a leglátogatottabb kiállítóhelyek közé tartoznak. De ugyanígy fontos látogatóközpont Csesznek, amely a várrom mellett az egyre nagyobb népszerűségnek örvendő nyári programokkal is dicsekedhet.

Társulásunk 2010. évben az alábbi pályázatokon vett részt sikeresen:

- A 2009. évi CXXX. törvény a Magyar Köztársaság 2010. évi költségvetéséről 5. sz. melléklet 15. pontja alapján, Zirc Kistérség Többcélú Társulása pályázatot nyújtott be, közösségi buszok beszerzésének támogatására.
- A Veszprém Megyei Közgyűlés Oktatási, Ifjúsági és Sport Bizottsága által kiírt „Ifjúsági pályázatok 2010.” keretében, hátrányos helyzetű gyerekek táboroztatására Zirc Kistérség Többcélú Társulása, pályázatot nyújtott be.
- Az Oktatási és Kulturális Minisztérium által kiírt „Kistérségi Közkincs – Kerekasztal további működésének támogatása” pályázaton 250.000,- Ft összegű támogatást nyertünk, melyhez 50.000,- Ft összegű önrészt biztosítottunk.

- A Foglalkoztatási és Szociális Hivatal által kiírt „Támogató szolgáltatást működtető szolgáltatók tárgyi és személyi feltételeinek fejlesztésére” pályázaton 311.800,- Ft összegű támogatást nyertünk.
- A Foglalkoztatási és Szociális Hivatal által kiírt „Pszichiátriai betegek részére nyújtott közösségi ellátást működtető szolgáltatók tárgyi és személyi feltételeinek fejlesztésére” pályázaton 200.000,- Ft összegű támogatást nyertünk.
- A Foglalkoztatási és Szociális Hivatal által kiírt „Szociális foglalkoztatást működtető szolgáltatók tárgyi és személyi feltételeinek fejlesztésére” pályázaton 400.000,- Ft összegű támogatást nyertünk.

A következő két évre az alábbi fejlesztési elképzelései vannak a Társulásnak, melynek részletes kidolgozására a cselekvési tervben kerül sor:

1. Egészségügyi alapellátás infrastruktúrájának megteremtése és fejlesztése

A kistérségben súlyponti kórház nem működik, ezért is fontos, és alapvető igény az egészségügyi alapellátás kistérségi szintű fejlesztése. A kistérség településeinek földrajzi elhelyezkedése miatt több, 2-4 környező település egészségügyi alapellátását színvonalasan biztosító és viszonylag könnyen elérhető orvosi rendelő kialakítása/ előírások szerinti átalakítása lenne indokolt a megfelelő településeken.

Zirc - mint kistérségi központ – járóbeteg szakellátásának fejlesztése kiterjed az épület felújítására, bővítésére, valamint a szolgáltatás bővítését is magában foglalja. A cél azoknak a szakrendeléseknek, egynapos műtéteknek a biztosítása a kistérség lakói számára, amely a kórház szerepvesztése folytán jelenleg nem biztosítják az egyébként jelentkező ellátási igényeket.

2. Térségi oktatási, nevelési intézmények infrastruktúra-fejlesztése

A kormány oktatás-politikája szerint egyre előtérbe kerül az, hogy az önkormányzatok egyedi fenntartása helyett kistérségi közös fenntartású intézmények lássák el a közoktatási feladatokat. Ennek érdekében a Zirci Kistérségben is megkezdődött az oktatási struktúra összehangolása. A jogszabályi előírásoknak meg nem felelő iskolákat bezárása mellett mikrotérségi ellátást kell biztosítani. Ezen kívül a Zirci Oktatási központ kialakítása is elengedhetetlenül szükséges a kistérségi oktatási rendszer optimális kialakításához. Ennek részét képezi a meglévő épületeket, az óvoda, általános iskola és a gimnázium épületét, valamint a tornacsarnokot felújítsák, megfelelővé tegyék ezen feladatok ellátására.

Ehhez kapcsolódóan szükségesnek tartjuk, hogy a távoli településekről bejárást megkönnyítendő, pályázzunk iskolabuszra is.

3. Idősgondozás, családgondozás térségi hálózatának kialakítása

A kistérségben korábban két intézmény látta el a szociális alap-és szakellátás feladatait. A közelmúltban történt összevonást követően ezeket a feladatokat egy, a kistérség egészét lefedő szociális szolgáltató intézmény végzi. Az intézmény tevékenységének bővítése a jelentkező igények miatt indokolt. A fejlesztés célja idősök átmeneti otthonának és fogyatékosok átmeneti otthonának létrehozása.

Bakonynánán zöldmezős beruházásként kerülne megvalósításra a 150 férőhelyes időskorúak ápoló, gondozó otthonának kialakítása. (50 férőhelyes hagyományos idősök otthona, 50-50 férőhelyes mozgáskorlátozott, illetve ápolási otthon.) A beruházás során mintegy 5400 m² beépített területtel valósul meg közel 2 ha udvarburkolás és parkosítással együtt.

A területhez kapcsolódik 2,6 ha. erdősítt terület, amely parkerdővé alakítható.

A megye és a régió bentlakásos szociális intézményei túlterheltek, a régióban a várólistán lévők száma meghaladja a 700 főt, így a régió szinte földrajzi középpontjában rendkívül fontos egy ilyen típusú intézmény létrehozása. A Zirci kistérségben a foglalkoztatási mutatók rosszak, egy ilyen intézmény csendes zsákutcás településre telepítéssel a helyi foglalkoztatási lehetőségek jelentősen javulnak.

4. Ipari parkok fejlesztése

A kistérségben jelenleg található Zirci Ipari Park a korábbi fejlesztési források hiányában nem tudott fejlődni. Az adottságai alapján (Gyórhöz, Székesfehérvárhoz, Veszprémhez, Mórhoz való közelség, kedvező adózási és támogatási feltételek) viszont nagy lehetőségek rejlenek benne, a kistérség jelenleg távolra ingázó munkaerejének egy részének biztos munkahelyet tudna biztosítani. Ehhez elengedhetetlen az, hogy a meglévő infrastruktúrát fejlesszük, a hiányzóakat pótoljuk.

5. Közös turisztikai marketing tevékenység és térségi turisztikai beruházások megvalósítása a Zirci kistérségben

A turizmusfejlesztés kistérségi szintű összefogása korábban a Bakony Turizmusáért Egyesület keretén belül valósult meg, azonban a terület hatékony fejlesztése egyre inkább igényli olyan szakértő menedzsment szervezet létrehozását, amely nem csak az egyes települések idegenforgalommal és vendéglátással foglalkozó vállalkozóinak érdekképviselőjét látja el, hanem összegyűjti a kistérségben működő idegenforgalmi szolgáltatásokat, ezekből komplett programokat, túrákat, tematikus utakat, kínálati csomagokat állít össze és a megfelelő marketing tevékenységet is ellát.

Ennek érdekében hozta létre ZKTT. Tanácsa a Turisztikai Munkacsoportot, amely a megfelelő források rendelkezésre állásáig előkészíti, majd szükség esetén - annak létrehozásáig - ellátja a turisztikai menedzsment szervezet munkáját. A munkacsoport széles körű partnerségben - a kistérség egyes településeinek delegált tagjai, a munkacsoport tevékenységéhez csatlakozott szállásadók, turisztikai szolgáltatást nyújtók képviselői, falusi szállásadók, a területen működő civil szervezetek képviselői és a két Tourinform Iroda részvételével – látja el munkáját.

6. Múzeumok fejlesztése a zirci Rákóczi tér kialakításával együtt

A kistérség központja, Zirc jelenleg egy nem túl vonzó központtal rendelkezik. Ide érkezik a turisták többsége. Emiatt nagyon fontosnak tartjuk, hogy a meglévő tervek alapján egy vonzó térségi központ kialakítása történjen meg.

A projekt magában foglalja a Reguly Antal Népművészeti Múzeum és Alkotóház bővítését és felújítását, a Bakonyi Természettudományi Múzeum kiállítótermének – az Apátságból történő kényszerű kiköltözését követően – a Reguly Múzeum területén történő építését. Ezen kívül a projekt részét képezi a ciszterci Apátság fejlesztése, amely új múzeum kialakítását, és a barokk előkert felújítását és a kapcsolódó szerviz út kialakítását jelenti, valamint a belváros rekonstrukciója (a Liget átfogó felújítása, parkrendezés, díszkivilágítás).

7. Belterületi út- és járdafelújítás, a hiányzó közművek kiépítése

A kistérség településeinek többségében a közművek teljesen kiépítettek, azonban 3 településen még hiányzik a szennyvízcsatorna. Ezek kiépítése elengedhetetlenül fontos lenne a környezetvédelem szempontjából. Ezt követően szükséges az összes településen a közműépítés miatt felbontott utak, járdák felújítása, mivel sok helyen már igen nehéz a közlekedés. A jó közlekedési lehetőség az idegenforgalom szempontjából is elengedhetetlen.

8. Térségi csapadékvíz-elvezetés

A kistérség különös helyzetben van a csapadék szempontjából: az év legnagyobb részében komoly problémát nem jelent, hiszen az átlagos csapadék a nyitott, félig nyitott karszton keresztül elszivárog. Problémát az egyre gyakrabban kialakuló zivatarok jelentik, ilyenkor a meglévő vízvezető rendszerek nem képesek elvezetni a csapadékot, így problémát jelent. Ennek a megoldására tervezzük a térségi csapadékvíz-elvezetést, mely az előző projekthez kapcsolódóan, akár együttesen kivitelezve jó lehetőséget biztosít a meglévő helyzet kezelésére.

9. Illegális hulladéklerakók feltérképezése, felszámolása

A kistérség területén, mint sajnos egyre több más helyen, sok illegálisan lerakott, elhagyott hulladék található. Ezek a szemétklerakók nagyon elcsúfítják a környezetet. A jelenlegi jogi helyzetben igen nehéz megoldást találni erre a problémára, hiszen az esetek legnagyobb részében nyilvánvalóan nem a terület tulajdonosa felelős az elhagyott hulladékért.

A környezet szépsége, tisztasága számos szempontból elengedhetetlen: a kistérség komoly fejlesztéseket tervez a turisztika területén, ehhez pedig nagyon fontos, hogy az ide érkezők ne szeméttel teli erdőket, réteket találjanak. Másrészt, a geológiai viszonyok miatt a lerakott hulladék nagyon gyorsan szennyezést okoz a felszíni, felszín alatti vizekben, melyek a települések ivóvizét képezik. Emiatt tervezzük, hogy a kistérség területén feltérképezzük az illegális hulladéklerakókat, majd ezeket felszámoljuk (társadalmi segítséggel), valamint megfelelő kampányt végzünk az illegális lerakás visszaszorítására, kihasználva az egyre szigorúbb büntetési lehetőségeket is.

10. Porvai fürdő-tó-kistérségi kerékpárút kialakítása

A hagyományos ciszterci életmód jellemző része volt, hogy a vallási előírásoknak való megfelelés érdekében számos halastavat létesítettek. Így a Zirci kistérségben is egy tórendszer működött erre a feladatra. Ennek egyik eleme a porvai tó volt.

Ennek a helyén egy kombinált tó kialakítását tervezzük: horgászni, csónakázni és fürödni lehet majd a kialakuló tóban. Ez a fejlesztés a turisztikai tervezés egyik része, az aktív turizmushoz kapcsolódik. Erre a tóra is szervezve fogjuk a kistérségi kerékpárút-hálózatot kivitelezni. A szükséges előzetes hatósági egyeztetések megtörténtek.

II. A kistérségi fejlesztési tanács, illetve a többcélú kistérségi társulás adatai

1. A tanács, vagy a társulás tagjainak felsorolása

Bakonybél Községi Önkormányzat képviselőjében	Baky György Polgármester
Bakonyháza Községi Önkormányzat képviselőjében	Kropf Miklós Polgármester
Bakonyoszló Községi Önkormányzat képviselőjében	ifj. Wolf Ferenc Polgármester
Bakonyszentkirály Községi Önkormányzat képviselőjében	Csillag Zoltán Polgármester
Borzavár Községi Önkormányzat képviselőjében	Dócziné Belecze Ágnes Polgármester
Csesznek Községi Önkormányzat képviselőjében	Trieblné Stanka Éva Renáta Polgármester
Csetény Községi Önkormányzat képviselőjében	Albert Mihály Polgármester
Dudar Községi Önkormányzat képviselőjében	Tóth Edina Kitti Polgármester
Eplény Községi Önkormányzat képviselőjében	Fiskál János Polgármester
Lókút Községi Önkormányzat képviselőjében	Surányi Mihály Polgármester
Nagyesztergár Községi Önkormányzat képviselőjében	Szelthofferné Németh Ilona Polgármester
Olaszfa Községi Önkormányzat képviselőjében	Boriszné Hanich Edit Polgármester
Pénzesgyőr Községi Önkormányzat képviselőjében	Busz János Polgármester
Porva Községi Önkormányzat képviselőjében	Veinperlné Kovács Andrea Polgármester
Szapár Községi Önkormányzat képviselőjében	Bálintné Schmidt Ildikó Polgármester
Zirc Városi Önkormányzat képviselőjében	Ottó Péter Polgármester

2. A tanács, vagy a társulás állandó meghívottjainak felsorolása

Kistérségi koordinátor	Varga Gábor
HVI Irodavezető	Vajda Eszter
Zirc Kistérségi Szociális Szolgáltató Központ Vezetője	Koósne Stohl Ilona
Studio KB Zirc	
Veszprém Megyei Kormányhivatal	

Amikor a Tanács a Kistérségi Fejlesztési Tanács feladat- és hatáskörében jár el, munkájában tanácskozási joggal vesz részt

- a gazdasági kamaráknak a kistérségben működő egy-egy képviselője,
- a Veszprém Megyei Területfejlesztési Tanács képviselője,
- a megyei munkaügyi tanácsba delegálási joggal rendelkező munkaadói és munkavállalói szervezetek egy-egy kistérségi illetékességű képviselője,

- az iparosok és kiskereskedők országos szakmai érdekvédelmi szervezeteinek egy kistérségi illetékességű képviselője,
 - a társadalmi szervezetek fóruma által delegált, a civil szervezetek egy képviselője,
 - a Közép-dunántúli Regionális Közigazgatási Hivatal Veszprém Megyei Kirendeltsége képviselője,
 - a Magyar Államkincstár Veszprém Megyei Területi Igazgatóságának képviselője.
3. *A tanács, vagy a társulás mellett működő kistérségi civil fórum tagjainak meghívottjainak felsorolása*
Kistérségünkbe jelenleg még nem működik kistérségi civil fórum.
4. *A tanács, vagy a társulás üléseinek száma*
A Társulási Tanács 2010. évben 13 ülést tartott. A Társulási Tanács Pénzügyi Bizottsága minden Tanácsülést megelőzően ülésezett (10 alkalommal), ahol a napirendek között költségvetést érintő téma volt.
5. *A tanács, vagy a társulás által hozott határozatok száma*
A Tanács 2010. évben összesen 136 határozatot hozott, melyből 6 volt, ami pályázatokkal kapcsolatban történt.
6. *A tanács, vagy a társulás tárgyévi költségvetése*
A Társulás 2010. évi eredeti költségvetését előirányzatát 324.506.740,- Ft bevételi és kiadási főösszegben határozta meg a Tanács. 2010. év folyamán az előirányzatokat 3 alkalommal módosított a Társulási Tanács, így év végére a költségvetés bevételi és kiadási főösszege 351.091.235,- Ft-ra módosult. A módosítások döntő részét a pályázati támogatásokra kötött megállapodások, valamint a normatíva változások indokolták.

III. A kistérségi fejlesztési tanács, vagy a társulás területfejlesztési szakmai munkaszervezetének adatai

1. *A munkaszervezet jogi formája*
A munkaszervezet önálló jogi személy, a tevékenység jellege alapján közhatalmi költségvetési szerv, a feladatellátáshoz kapcsolódó funkciója alapján önállóan működő és gazdálkodó költségvetési szerv.
2. *A munkaszervezet tulajdonosi összetétele*
A munkaszervezetet a 16 tagönkormányzatot képviselő polgármesterekből álló Társulási Tanács alapította.
3. *A munkaszervezet szervezeti felépítése*
A munkaszervezet élén áll 1 fő munkaszervezet vezető. A munkaszervezet pénzügyi-gazdálkodási feladataiért 3 fő felelős, 1 fő pénzügyi – gazdálkodási előadó, 1 fő pénzügyi előadó – menedzserasszisztens és 1 fő pénzügyi előadó. A munkaszervezet szakmai feladatait 3 fő látja el, 1 fő oktatási referens, 1 fő szociális és egészségügyi referens és 1 fő területfejlesztési menedzser. A munkaszervezet feladatai között szerepel a központi orvosi ügyeleti szolgálat működtetése is, így az ügyeletben résztvevő 4 fő gépkocsivezető is a munkaszervezet állományához tartozik.

4. *A munkaszervezet létszáma és a foglalkoztatottak végzettsége*
A munkaszervezetet jelenleg 11 fő közalkalmazott alkotja. A munkaszervezetben foglalkoztatottak közül 4 fő felsőfokú, szakirányú 3 fő középfokú, szakirányú végzettséggel rendelkeznek. A központi orvosi ügyeleti szolgálatnál foglalkoztatott 4 fő gépkocsivezető középfokú végzettséggel és PÁV vizsgával rendelkeznek.
5. *A munkaszervezet elhelyezése*
A munkaszervezet jelenleg a Bakonyi Önkormányzatok Szövetségétől bérel egy központi elhelyezkedésű 83 m² alapterületű irodahelyiséget. Az iroda 3db kisebb irodából, egy kisebb tanácskozóból és mellékhelyiségekből áll.
6. *A munkaszervezet infrastrukturális helyzetének bemutatása*
A bérelt iroda helyiségei a Társulás tulajdonában lévő bútorokkal van berendezve. A munkaszervezet jelenleg 3db asztali számítógéppel, 2db lap-toppal, 1db nyomtatóval, 3db multifunkcionális készülékkel és 1db fénymásolóval rendelkezik.
7. *A munkaszervezet tárgyévi kiadási és bevételi főösszege*
A munkaszervezet 2010. évi kiadási és bevételi előirányzata az év közbeni változásokat is figyelembe véve 237.907.907,- Ft volt.

Kiss Barbara, a Munkaszervezet munkatársa

(A részletes tájékoztató a Nemzeti Fejlesztési és Gazdasági Minisztérium 2010. évi támogatásának elszámolásához készült.)

IV./ Mozkönyvtár munkanapló 2010.

JANUÁR

Molnár Józsefné az év elején értesített, hogy *Nagysztergár* könyvtárában már nem ő fogja a könyvtári munkákat végezni. Októbertől Szelthofferné Németh Ilona a polgármester, vele kell felvennünk a kapcsolatot. Amennyiben az előzetes hírek igazak, mi szerint a pedagógusok látják majd el a könyvtári feladatokat, meg kell beszélünk a mozkönyvtári keretből vásárolt új könyvek sorsát. Ha nem lesz a valóságban rendszeres nyitva tartás és nem lesz egy felelőse a könyvtárnak, a korábbi beszerzéseket állományvédelmi okokból valószínűleg visszaszállítjuk a szolgáltató könyvtárba és a 2010-es normatívából vásárolt dokumentumokkal együtt elhelyezzük a kistérségi polcon. Az online katalógus elérhető bárki számára, ha bármely dokumentum szükséges, úgy azt a könyvtáros kérésére odaadjuk.

Valószínűleg *Lókút és Pénzesgyőr* további szerzeményezései is erre a közös polcra kerülnek. Pénzesgyőr könyvtára annyira kicsi térben és rossz, fűtetlen körülmények között működik, hogy már a 2009-ben vásárolt könyveket sem tudták a polcokon elhelyezni. Ideális lenne a telekuckóval történő összevonás, amit már korábban is javasoltunk.

Lókút könyvtáráról alig hallottunk hírt, a könyvtáros nem szállította el az új könyveket többszöri e-mail után sem, a levelekre nem válaszolt, nem igazán működik a kommunikáció.

Az OKM honlapján elérhető a **2009-es évi statisztika**. A községek számára átküldtem e-mailben az űrlapot, (pdf és word formátumban egyaránt) illetve azoknak, akik nem tudják

letölteni valamely oknál fogva (pl. Pénzesgyőr, Nagyesztergár) azoknak nyomtatott formában is eljuttatom.

A KELLO-tól vásároltam munkanaplót minden községi könyvtár számára.

2009-ben **Szápár** is csatlakozott a mozgókönyvtári ellátásunkhoz. Fel kell venni a kapcsolatot a könyvtárossal és helyzetfelmérést végezni a könyvtárban. Szükség szerint selejtezni az állományból.

A 2010. évi normatíva 1.000.000 Ft-ra csökkent. A báziskönyvtárra eső összeg 400 000,- Ft könyvtáranként, amely a könyvbeszerzési keretet is tartalmazza. Az idei évben 170 000,- Ft értékű dokumentumot céloztunk meg beszerezni községenként. Így a valóban Zircen maradó összeg 230 000,- Ft.

Bakonybél könyvtárosa összeállította és leadta a könyvek listáját, amit szeretne könyvtára számára beszerezni. Ortutay: Napló című könyvét elkértem tőle könyvtárköziben egy olvasónk kérésére.

Eplény könyvtárosa néhány újságot kért az érdeklődő fiatalok számára: Metal Hammer, Autó-Motor, számítógépes folyóirat. Felszólító formanyomtatványt is kért.

Dudar könyvtárossal megbeszéltük a statisztikai adatlap kitöltését. A statisztikai adatszolgáltatás annyiban változott a tavalyihoz képest, hogy a települések adatait egyesével, külön –külön kell jelenteni az OKM fele. A fejléc közös, a szolgáltató könyvtár neve szerepel rajta.

2010.01.19.

Felhívtam a **nagyesztergári** önkormányzatot, hogy mielőbb tudassák velem az új könyvtáros nevét és elérhetőségét, hogy megbeszélhessük a könyvtári teendőket.

Átküldtem nekik e-mailben a statisztikai adtalapot pdf és word formátumban. Tudomásunk szerint valószínűleg Fellenbeck Noémi lesz a könyvtáros, de még nincs szerződése.

A társulás döntése alapján az idei normatíva elosztása 60 – 40 %-ban történik, tehát a települések kapnak 600.000 Ft-ot, a szolgáltató intézmény 400.000 Ft-ot.

Ebből minimális könyvbeszerzésre futja, de az majd egy folyamatban lévő pályázatunk kimenetelétől is függ, melyben van beépítve anyagi forrás a térségi adatbázis kialakítására, a honlap készítésének és fejlesztésének finanszírozására is.

Összegeztem egy táblázatban a községek **lélekszámát** és a könyvtárak **nyitva tartását**. Ez alapján megállapítható, mely települések tesznek eleget a törvényi előírásnak. 1500 fő alatti településen heti 6 óra, 1500 fő feletti esetén heti 12 óra az előírás.

Lakosság 2010.évben	Nyitva tartási órák száma	
Bakonybél	1300	32 óra
Bakonynána	1038	7 óra
Borzavár	748	18 óra
Csetény	1920	20 óra
Dudar	1794	12 óra
Eplény	558	23 óra
Lókút	464	6 óra
Nagyesztergár	1200	8 óra

Olaszfalu	1110	10 óra
Pénzesgyőr	377	6 óra
Porva	497	12 óra
Szápár	513	6 óra
Zirc	7116	32 óra

FEBRUÁR

Folyamatosan érkeznek a statisztikai adatlapok. Legelsőnek Dudar és Bakonybél küldte vissza, majd hamarosan Borzavár és Bakonyháza.

Többször kellett a könyvtárosokkal egyeztetni, mert az idei statisztikában külön kell a községi könyvtárakat jelentem, mint Tagintézmények és így alaposabb kitöltést igényel az űrlap.

Nagyesztergár könyvtárosa Fellenbeck Noémi lett. Felkeresett a könyvtárban, elmondtam neki a mozgókönyvtári ellátás mikéntjét és főbb feladatait. Noémi kérte, hogy a könyvtárba is menjek el hozzá, a helyszínen beszéljük meg a részletes tennivalókat és az alapvető könyvtári munkafolyamatokat. A statisztikai jelentést is neki kell elkészítenie és továbbítania felém.

Szápár csatlakozása még 2009-ben megtörtént, de egyéb körülmények miatt (többek közt a polgármester tragikus halála) csak februárban tudtam az ottani könyvtárossal felvenni a kapcsolatot.

Ebben Hüllné Maill Olga, a Társulástól is a segítségemre volt, információi szerint Limpár Petra és édesanyja, Limpárné Edit látják el a falu kulturális feladatait, beleértve a könyvtári teendőket is.

Edit a szápári óvodában óvónő, itt tudtam elérni telefonon, majd megbeszéltünk egy időpontot, amikor felkeresem.

Február 11-én utaztam el **Szápárra**, ahol Edit fogadott.

A polgármesteri hivatal épületében található a könyvtár, előterében két számítógéppel egy kis teleház. Az állomány 5000 kötetnyi, sajnos nagyobb részt régi, elavult és elhasználdott könyvekből áll.

Edittel megbeszéltük a közös feladatainkat, a mozgókönyvtári ellátás lényegét, a statisztikai adatlap kitöltését. Javasoltam neki, hogy célszerű lenne az állományt alaposan átrostálni és a felesleges, koszos és elavult könyveket kiselejtezni. Ehhez felajánlottam segítségemet. Abban állapodtunk meg, hogy a polgármester választás és az egyéb ügyek elrendeződése után tavasszal erre majd visszatérünk.

Edit abban kérte segítségemet, hogy mit tegyen azokkal az olvasókkal, akik már nem tartózkodnak a településen és régi tartozásuk van. Sajnos, amennyiben ez a tartozás több éve fennáll és többszöri felszólítás ellenére is reménytelen a visszaszerzésük, ezeket a köteteket ki kell selejtezni az állományból. Elmagyaráztam a törlés menetét, a törlési jegyzőkönyv elkészítését. A könyvtárnak rendszeren és viszonylag pontosan vezetett leltárkönyve van, a kiselejtezett köteteket innen is ki kell vezetni a könyvtári szabályoknak megfelelően.

Visszafele leszálltam **Nagyesztergáron**, Noémi várt a könyvtárban. Sajnálatos módon a helyiségben elfelejtették bekapcsolni a fűtést, így kemény hideg fogadott.

Mivel az osztályokat átköltöztették a másik épületben, megszűnt a folyamatos fűtés.

Noémivel megbeszéltük könyvtári teendőket, a munkanapló vezetését, a kölcsönzés menetét, olvasói nyilvántartás. A könyvtár hetente kétszer tart az idén nyitva, kedden és csütörtökön délután 3-3 órát.

A polcok kérdése nem oldódott meg, vagyis továbbra sincs az új könyvek számára hely, a zongora tetején és az üres TV állványon található. A régi polcok is már nagyon rossz állapotban vannak és remény sincs rá, hogy legalább egy részét kiváltanák újakra.

Felajánlottuk számukra a zirci könyvtárban lecserélt régi polcokat, amelyek bár alacsonyak, de ideiglenesen megoldaná a nagyveztergári könyvtár polchiányát.

Február 28-ig sikerült leadni az OKM internetes oldalán a 12 könyvtár statisztikáját. Utolsó napokban Pardiné Mórocz Magdolnával (Megyei Könyvtár módszertanosa) még több telefonszert bonyolítottunk ez ügyben, mire az adatlapok véglegesítésre kerültek.

Kinyomtatam őket, a szállítólevéllel együtt, s az intézményvezető aláírása után eljuttattuk az Eötvös Károly Megyei Könyvtárba Pardiné Mórocz Magdolna részére.

MÁRCIUS

Március 4-én Cseténybe utaztam a könyvtárba, hogy letöltssem a HunTéka kliens programot. Mivel Csetény később csatlakozott a mozgókönyvtári ellátáshoz, mint a többi település, egyéb határidős munkáink miatt az állomány áttekintése és állapotfelmérése elmaradt. Így ez is időszerűvé vált. Célszerű elvégezniegy nagyobb selejtezést, ezt követően a csetényi állomány feldolgozását elvégzi Sári Attila.

Szomorúan tapasztaltam, hogy a közel 8000 kötetből legalább a fele nagyon régi, elavult és elhasználódott. Első ránézésre semmilyen könyvtári rendet nem tudtam felfedezni a polcokon. Teljesen vegyesen vannak a szakirodalmi és a szépirodalmi művek. Nincsenek választók, sem betűk, sem szakjelek, ez nagyon megnehezíti a tájékozódást.

Javasoltam a könyvtárosnak, hogy mielőbb kerítsen sort egy selejtezésre és egy rendrakásra, felajánlottam a segítségemet hozzá, illetve ígértem neki választókat a könyvek közé.

Célszerű csak ezután nekiállni az állomány feldolgozásának, Vida László kolléga segítségével.

Bakonybél könyvtárosa, **Felföldi Andrea** kérte, hogy Vida László egy nap keresse fel és egyeztessék a könyvek feldolgozását. A munka során folyamatosan merülnek fel kérdések, jó lenne, ha egységes rendszerrel történne az adatbázis rögzítése.

Olaszfalu könyvtárosa **Tóth Ildikó** jelezte, hogy április 1-vel megszűnik a szerződése a könyvtárban.

A polgármester asszony közölte vele, hogy a továbbiakban közcélú munkással oldják meg a könyvtári nyitva tartást.

Március 15-ig kellett elkészítenünk a 2009-es évről szóló **beszámoló**nkat a kistérségi társulás fele.

A folyamatosan vezetett munkanaplók, az információs lapok és statisztikai adatlapok, valamint a számlák és a GAESZ pénzügyi nyilvántartásai alapján Benczikné Tóth Magdolna intézményvezető és Bieborné Réz Ágnes módszertanos könyvtáros állította össze a szakmai beszámolót.

ÁPRILIS

Olaszfalu polgármester asszonya jelezte, hogy **Teiermeier Szilvia** lesz az új könyvtáros.

Egyúttal kérte segítségemet a könyvtárosi teendők, feladatok ismertetésében. Április 16-án, pénteken kerestem fel megbeszélésünk alapján a könyvtárat. Szilvi alapos felkészültséggel fogadott. Áttanulmányozta az állományt, mi hol található, milyen rendben vannak a könyvek. Kérdéseit előre összeírta, így ennek alapján a legkisebb részletekig kiterjedően át tudtuk beszélni a könyvtári teendőket.

-kölcsonzés menete, ideje, késős olvasók értesítése, régóta vissza nem kerülő kötetek selejtezése, a selejtezés mikéntje, új könyvek beleltározása, amiket saját maguk szerzeményeznek, kölcsönözhető és olvasótermi állomány

Tájékoztattam az online katalógus előnyeiről, a keresési lehetőségekről példányokra, lelőhelyre stb. Felhívtam figyelmét a könyvtárközi kölcsönzés lehetőségére is. Szilvi elmondta, hogy a polgármester asszony kérésére el kezdte bevinni a köteteket egy EXCEL táblázatba. Mivel az elmúlt években több könyvtáros váltotta egymást, viszont állományellenőrzés, leltár nem történt a könyvtárban, így szeretnék tisztán látni az állományt. Javasoltam, hogy ha meg tudják a polgármester asszonnal beszélni, halasszák el az ellenőrzést. Feleslegesnek tartom összeírni a köteteket táblázatban, hisz Vida László kolléga folyamatosan dolgozza fel a községek könyvtárát a HunTéka rendszerben. Megbeszéljük vele, hogy Dudar után Olaszfaluban dolgozzon, így mielőbb sor kerül az állomány feldolgozására, ami egyúttal állomány-ellenőrzésnek is betudható. Az új könyvtáros munkaidő beosztásával megnövekszik a könyvtár nyitva tartási ideje, kedden és pénteken 13.00 – 18.00-ig fogadja az olvasókat, vagyis heti 10 órában. A könyvtáros a polgármesterrel együttműködve, a közeljövőben meghívják Nádasdy Borbálát egy közönségtalálkozóra, valamint szeretnének előadásokat szervezni különböző témákban.

Minden család számára eljuttatják az új könyvtári nyitva tartást, mellékelve a könyvtárhasználati szabályzat legfőbb sorait. Mivel korábban nem készült még el a könyvtárhasználati szabályzatuk, mintának átküldtem Pénzesgyőrért, valamint felhívtam a figyelmet a sajátunkra, amely a honlapon található.

Könyvtárunkban selejtezésre kerültek korábbi évek színes újságjai, valamint néhány folyóirat, melyeket nem őrzünk: Élet és Irodalom, Autó Motor, Képes Újság, Nők Lapja. Ezeket felkínáltam a községi könyvtárak számára. Sokan éltek a lehetőséggel, örömmel fogadták, volt, aki még aznap bejött, vagy küldött érte valakit. (Lókút, Borzavár, Eplény, Olaszfalu, Szápár)

Folyamatosan kapunk ajándék könyveket olvasóinktól, ezekből is szívesen válogatnak a községi könyvtárosok. (Eplény, Olaszfalu, Borzavár)

A korábban leürült mesepolcainkat felajánlottuk Nagyesztergárnak, de a mai napig nem szállították el. Írtam Noéminek egy e-mailt ez ügyben, kértem, hogy mivel a polcokat mi is nehézkesen tudjuk tárolni, mielőbb oldják meg a szállítását.

Szápáron új polgármestert választottak még márciusban. Érdeklődtem a könyvtárostól, milyen a munkakapcsolat közöttük.

Edit elmondása szerint a sok teendő mellett a polgármesternek még nem jutott ideje a könyvtár munkájába belelátani. Így teszi a dolgát, ahogy eddig, igyekszik megfelelni az elvárásoknak. Jeleztem neki, hogy az intézmény vezetőjével történt számításaink alapján az idén is tudunk a tavalyihoz hasonló összegben könyvet vásárolni a könyvtáraknak, Szápár tavalyi két havi normatíváját is hozzávéve ez kb. 200.000 Ft-nyi összegre tehető.

Április 28-án lesz társulási ülés, amin a tavalyi beszámolóinkat és az idei terveket is tárgyalják. Ezután leszünk biztosak a normatíva elosztásában. Remélem sikerül pozitív irányban befolyásolni a polgármestert és együttműködve egy kicsit fel tudjuk a könyvtári állományt újítani.

Javasoltam neki, hogy ha vásároltunk már új könyveket, érdemes lenne egy kicsit felhívni a lakosság figyelmét rá, akár kifüggeszteni a listát valahova jól látható helyre stb.

Edit érdeklődött, hogy mikor kerül sor az állomány feldolgozására. Kérdésére tájékoztattam, hogy a kolléga most Bakonynánán van, ott kb. 8000 kötet található és ennyi könyv feldolgozása a közös katalógusba nem megy olyan gyorsan. A könyvek feldolgozása ugyanis nem egy egyszerű leltári állomány ellenőrzés, hanem minden könyvet kézbe véve részletes pontos adatokkal, megfelelő keresési feltételekkel ellátva kerülnek be egy közös leltérek katalógusba. Ez napi 50-70 db könyv bevitelét jelenti, attól függően, mennyire "gubancos" a könyv.

Utána visszamegy Dudarra, mert az ősszel ott kezdett, csak a hideg idő beköszöntével ment át Bakonynánára, mivel Dudaron a helyiség fűtése napi 8 órában nem volt megoldható.

Azután Olaszfalu következik, mert ott új könyvtáros lett és mivel ő egy éven belül már a második, a polgármester asszony mielőbb szeretne tiszta képet kapni a könyvtári állományáról.

Utána következhet Szápár állománya, de ez valószínűleg már csak késő ősszel lesz.

Ha csak nem tudunk besegíteni a kollégának, miután a mi könyvtári állományunk ellenőrzése is befejeződött. Előtte azonban mindenképp célszerű egy alapos selejtezést csinálni, főleg ha közben már tudunk új könyvekkel gyarapítani. Felesleges a régi, elavult, koszos könyveket feldolgozni, a polcon hagyni.

Kérte, hogy mivel ő mostanában nem tud bejutni Zircra, ha tehetem, vigyem ki hozzá a régi újságokat.

Május

Vida László kolléga befejezte Bakonynána könyvtárában a saját kötetek feldolgozását. (05.03.)

A munkát Dudaron folytatja tovább. Krénné Tamás Helén Bakonynána könyvtárosa a későbbiek során folyamatosan félreteszi azokat a könyveket, amelyek olvasóktól kerülnek vissza. Amint nagyobb mennyiség összegyűlik, egyeztet Vidával és ő egy megbeszélés időpontban feldolgozza azokat is.

Eplény, Borzavár és Olaszfalu könyvtárosa válogatott az internetes könyváruházak kínálatából és elküldték nekem a listát. A könyveket az Alexandra, a Bookline és a Könyvellátó oldalain rendeltem meg.

A **Kossuth Kiadó** ismét kiadott egy sorozatot, **Nagy civilizációk** címmel, kedvező áron.

Eplény, Borzavár, Szápár, Porva, Bakonybél és Zirc könyvtárának megrendeltük.

Bakonybél ezen felül két másik sorozatra is igényt tart (Világhírű festők és Magyar Festészet Remekai 19-26. kötet.) Szintén a Kossuth Kiadó kiadásában.

Szápár könyvtárosa első ízben a Harry Potter köteteit, a Meyer féle vámpírtörténeteket, lovas könyveket kérte.

Felföldi Andrea segítségünket kérte munkaköri leírásához. Benczikné Tóth Magdolna intézményvezető összeállított számára egy mintát. Ezt kiegészítettem a **Kistelepülési könyvtárosok kézikönyve** című kiadvány erre vonatkozó szempontjaival, szabályaival. Más kistelepülési könyvtárosok segítségét is kértem hozzá, Sári Attila még aznap átküldte emailban a sajátját.

A fent említett segédkönyv hasznos információkat tartalmaz a községi könyvtárosok számára, minden fontos dolog megtalálható benne, ami egy könyvtár működtetéséhez és a könyvtári feladatok ellátásához szükséges.

Igyekszem mielőbb beszerezni minden könyvtáros számára.

A TÁMOP pályázat során felmerült a MOKKA-ba való rekordfeltöltés lehetősége, valamint a helyismereti adatbázis kiépítése teljes szövegű digitalizált dokumentumokra is kiterjesztve.

E két dologgal kapcsolatban Tóth Kornél (SZTAKI) segítségét kértem. Ő maximális tájékoztatást adott mindkét ügyben, a munka technikai és gyakorlati kivitelezését is ismertette, valamint az ehhez szükséges modulok (JADOX) és egyéb informatikai eszközök beszerzését és árát is.

Tanácsára mielőbb felvesszük a kapcsolatot a MOKKA adatbázis működtetőjével, valamint rendszergazdánk segítségét kérjük az új modul (JADOX) megismeréséhez.

Folyamatosan érkeznek a kívánságok a könyvtáraktól: Eplény, Olaszfalu, Bakonyháza könyvtárosa elküldte a listát, mi az, amit szeretne megvásárolni.

Beszerezéseinket továbbra is a BOKKLINE, az Alexandra Online Könyvruház, Alexandra Könyvnyomda és a Könyvellátó online felületén intézzük, Kínálatukban megtalálhatók az újdonságok is. 25%-35%-os engedménnyel tudunk vásárolni tőlük.

A KELLO-tól javarészt csak azokat a dokumentumokat vesszük meg, amik nem találhatók meg máshol. (Pl.: Kistélepusi könyvtárosok kézikönyve)

JÚNIUS-JÚLIUS

A Könyvellátó lehetőséget adott arra, hogy kollégák is regisztrálhassanak könyvruházuk honlapján. Kiss Balázs Úr küldött egy részletes tájékoztatót ennek menetéről. Az információt továbbítottam az intézmény dolgozói és a kistérségi ellátóhelyek könyvtárosai felé.

A lehetőséggel mindenki élt, így folyamatosan tájékozódhatnak a Könyvellátó online kínálatában, mely 35%-os engedményt nyújt minden dokumentum árából. Kínálatuk széles körű és folyamatosan bővül.

Bakonybél, Borzavár, Porva, Olaszfalu, Dudar, Eplény könyvbeszerezései folyamatosan zajlanak, a könyvtárosok elküldték nekem a megvásárolandó könyvek listáját. **Bakonybél és Dudar** önkormányzata az idén is biztosított könyvtárak számára egy bizonyos összeget könyvek beszerzésére a mozgókönyvtári kereten felül.

Eplény polgármestere is odafigyel a könyvtári állomány gyarapítására és esetenként saját forrásból vásárol néhány alapvető kézikönyvet, kiadványt. Anita beszámolt arról, hogy a polgármester folyamatosan követi a könyvtári eseményeket és gondot fordít arra, hogy a kölcsönzés és az egyéb szolgáltatások lehetőségéről tájékoztassák a lakosságot. Szórólapot készítenek, melyet minden háztartásba igyekeznek eljuttatni.

Screiber Márta, az Eötvös Károly Megyei Könyvtár és Közművelődési Intézet igazgatóhelyettese beszámolt az intézmény sajtójában a könyvtári **szakfelügyelet** helyzetéről és az előttük álló feladatokról. A tájékoztatóban felsorolja azokat a kistérségi könyvtárakat, akikhez még az idén szeretnének eljutni utóvizsgálatra. Bakonyháza, Nagyesztergár, Péntesgyőr neve is köztük van. Ezekben a könyvtárakban még 2003-2004-ben zajlott szakfelügyeleti ellenőrzés, melyet Balogh Ferencné végzett. Mivel több év eltelt és megváltozott a könyvtári ellátás módja, feltétlenül szükség van egy utóvizsgálatra, amelyre valószínűleg késő ősz folyamán kerül sor. E-mailben értesítettem az érintett könyvtárosokat, hogy készüljenek az ellenőrzésre. Felhívtam figyelmüket, hogy néhány alapvető dologra mindenképp ügyeljenek: legyen jól látható helyen az épületen Könyvtár felirat, tábla, nyitva tartási idővel, valamint rendezett állomány, könyvtárhasználati szabályzat, munkanapló stb.

Az intézményünk honlapjára felkerült az Ellátórendszer a legfontosabb, alapvető információkkal, elérhetőség, nyitva tartás, könyvtáros neve. Néhány adatban időközben módosítani kell, Eplény, Pénzesgyőr és Olaszfalu nyitva tartása változott, melyről az informatikust értesítettem.

Könyvtárközi kölcsönzések egyre nagyobb számban jelentkeznek. Egyre többen tájékozódnak online katalógusunkban és megnövekedett a kistérségi könyvtárakban található példányok iránti igény.

Eplény és Bakonyháza teljes állománya feldolgozásra került és elérhető a katalógusban. A dudari könyvtár könyveinek feldolgozása jelenleg kb. 70%-os, tehát nagyjából két hónapon belül ez az állomány is teljes egészében kereshető lesz az online katalógusban.

HunTéka program telepítését a települési könyvtárakban meg kell oldani még az 1.8-as frissítés előtt.

Legelőször Olaszfaluban és Borzaváron szükséges. A dudari állomány feldolgozása után **Olaszfaluban** fogja Vida László az adatbázis építését folytatni. Erről már korábban megegyeztünk, mivel Olaszfalu polgármestere mielőbb szeretné a könyvtári állomány revízióját elvégezni. A többszöri költözködés, valamint a könyvtáros váltás miatt erre feltétlenül szükség van. Az állomány kb. 4500 kötet, de nincs pontos leltárkönyv, mivel a járási könyvtári jelleg és feladatkör megszűnésével az akkori könyvtárosok nem végezték el megfelelően az áteltározást. Többször újrainduló leltárkönyveket találtunk. A könyvek adatbázisban történő rögzítésével pontos leltárkönyv nyomtatható a meglévő állományról.

A munka megkezdése előtt megbeszéljük a könyvtárossal és a rendszergazdával, hogy milyen feltételek, informatikai háttér kell a munkához (megfelelő internet sávszélesség, jó modem, jó egér, szék, monitor, Java program). Vida László felkeresi a könyvtárat és feltérképezi az ottani helyzetet. Tapasztalata alapján a hosszú távú, napi 8 órai számítógépes munkához a megfelelő informatikai háttéren kívül fontos a munkaasztal, a szék, a fűtés stb.

Dudar – könyvsarok, katalóguslap, tasak kérése

Lókút, Olaszfalu, Eplény, Porva– Meyer sorozat beszerzése. Azt tapasztaltuk, hogy a modern vámpiros sorozatok, amelyeket a televízióban ill. a moziban is láthattak már a fiatalok, mindenhol nagy sikert arattak és könyvformában is keresetté váltak.

Több helyen kértek kötelező olvasmányokat.

Borzavár – könyvek elvitele, időpont egyeztetés a HunTéka program telepítésére.

Csetény könyvtárában még a tavasz folyamán telepítettem a könyvtári programot. A könyvtárossal úgy egyeztünk meg, hogy egy alaposabb selejtezés és a könyvtári helyiség rendbetétele, kifestése után állunk csak neki a könyvek feldolgozásának. Ezek a munkálatok kicsit hosszúra nyúltak, Attilával a mai napig nem igazán tudtam egy időpontban megállapodni, amikor a program működését és a feldolgozás menetét megmutatjuk neki. Így arra az álláspontra jutottam, hogy Borzavár könyvtárában is letöltöm a programot és az ottani könyvtárossal folytatjuk az önálló munkát. Erről már korábban is beszéltünk és ő úgy nyilatkozott, hogy szívesen vállalja a könyvei feldolgozását. Mivel minden nap nyitva van, több számítógép is található a könyvtárban a munkát folyamatosan tudja végezni és megfelelő ütemben tud haladni.

AUGUSZTUS

Bakonyháza, Csetény könyvtárosát kértem, nézzék meg az online könyváruházak kínálatát, és mielőbb jelezzék nekem, hogy mire van szükségük. Lassan az utolsó negyedévhez érünk és csekély összeget költöttünk eddig a könyvtárunk gyarapítására.

Kérésemre Csetény könyvtárosa válogatott a Könyvellátó ajánlatából kb. 80 000,- Ft értékben.

Az idei évben is lehetőség nyílik csatlakozni az országos **Összefogás – rendezvény, őszi olvashow** programhoz. A költségvetési keret városi könyvtáranként 80 000,- Ft. A programba a kistérségi ellátóhelyek is bekapcsolódhatnak, erre 20 000,- Ft –ot lehet elszámolni.

Továbbítottam Schreiber Márta tájékoztatóját Bakonybél könyvtárosának, mivel ők tavaly is részt vettek a programba.

Pénzesgyőr és Nagyesztergár könyvtárosával megállapodtunk abban, hogy a könyvtárunk számára vásárolt könyveket nem szállítjuk ki, hanem helyben kölcsönözzük, ill. megőrizzük, mert a település könyvtárában nem biztonságos az elhelyezésük. Nagyesztergáron fűtetlen a helyiség, nincs kellő számú polc, amit felajánlottunk, azt sem vitték el, illetve a nyitva tartás sem megoldott.

Pénzesgyőrben továbbra is a pár négyzetméternyi helyiségben üzemel a könyvtár, kevés szabad polccal rendelkezik, már tavaly is gondot okozott az új könyvek elhelyezése, télen nincs fűtési lehetőség, egy rossz kályha van csupán, mely ontja a füstöt magából.

A részükre vásárolt könyveket a korábbiakhoz hasonlóan ellátjuk a lelőhellyel, így ha bárki a katalógusban keres és igényt tart valamely könyvükre, rendelkezésükre bocsájtjuk.

Könyvbeszerzés egyeztetése, kör-email, kinek mennyi még a kerete.

SZEPTEMBER

Szeptember 10-én Olaszfalu könyvtárában előzetes egyeztetés alapján letöltöttem a HunTéka kliens programot. Vida László jelezte, hogy néhány héten belül befejezi Dudar állományának feldolgozását, és elkezdí Olaszfalu könyvtárát. A könyvtárt Vida László is felkereste, felmérte az informatikai eszközöket és az egyéb körülményeket.

Az internet kicsit lassú, az egér nem volt megfelelő, nehézkesen lehetett kezelni, így a zirci könyvtárból vitt magával a munka idejére egy optikai egeret.

Olaszfalu könyvtárában nincs folyamatosan vezetett leltárkönyv. Korábban a zirci könyvtár fiókkönyvtáraként üzemelt. Az átadás után a könyvek selejtezésre és átadásra kerültek a zirci könyvtár állományából. Olaszfalu könyvtárosának lett volna a feladata, hogy ezeket a könyveket átleltározza saját tulajdonába. Ez nem történt meg. Több könyvtáros váltotta egymást, szakmai tudás és tapasztalat hiányában ez a fontos feladat elmaradt.

Van ugyan egy megkezdett leltárkönyv, amely szerint párszáz könyv átleltározásra került, de ez is félbe maradt. Az állomány feldolgozásával ez a gond megoldódik.

Szeptember 14-én megtörtént a szakfelügyeleti ellenőrzés **Pénzesgyőr** könyvtárában, a szakfelügyeletet Schreiber Márta, az EKMK igazgató helyettese végezte. Sajnos lehangoló állapotok fogadtak bennünket, a helyiség fűtetlen, penészes és a mennyezet több helyen beázott. A hely kevés, a polcok kicsik, a könyvek egymás hegyén-hátán vannak felkupacozva a polc tetejére. Nagyon sok a régi koszos, penészes és elavult könyv, az újaknak nincs helyük, nem célszerű a tárolásuk. Ennek ellenére a könyvtáros kérte, hogy a könyveket továbbra is szállítsuk ki, ne a zirci könyvtárban tároljuk.

A könyvtár nyitva tartása sem ideális, szombaton és vasárnap van lehetőség kölcsönzésre, de ezzel egy időben Csilla a telekuckóban is ügyeletet tart az internetezőknél, a két épület közt ingázik. Schreiber Márta felhívta a figyelmünket, hogy ideje volna a sok régi és használhatatlan könyvet kivonni az állományból, nagyobb könyvtári rendet kialakítani.

Megbeszéltük a könyvtárossal, hogy a közeljövőben sort kerítünk rá, segíték neki a selejtezésben és a rendezettebbé tenni az állományt.

Dudar, Borzavár és Bakonyháza könyvtárosa elküldte a listát, a beszerzendő könyvekről. Az utóbbi időben egyre többször rendelünk a Könyvellátótól, mert folyamatosan bővül a kínálata, és a legújabb könyvek is megtalálhatók náluk, valamint 30-35% engedményt adnak a könyvek árából.

OKTÓBER

Bakonyháza és **Olaszfalu** könyvtárában több könyvtárközi kérés is felmerült, amit hozzánk továbbítottak a kollégák. Úgy tűnik, egyre többen tudnak a lehetőségről. Igyekszünk felhívni a figyelmét a könyvtárosoknak, s ők is propagálják a lehetőséget. Minden könyvtárba eljuttattuk az Országos Dokumentum-ellátási Rendszer (ODR) plakátját és szórólapjait.

Október 4-én Vida László elkezdte **Olaszfalu** állományának a feldolgozását.

A könyvtárosok továbbra is együttműködők és segítőkészek, folyamatosan zajlik a könyvtárak közti könyvmozgás, olvasók kérésére adnak illetve kérnek, visznek könyveket. Ezek szállítását egyrészt maguk a könyvtárosok személyesen teszik meg, vagy mozgósítják az éppen Zircen járó térségi kisbusszal közlekedő falugondnokot. Ugyanez vonatkozik az újonnan beszerzett könyvekre is.

Bakonybél könyvtára részt vett az „Olvas a család” Országos Könyvtári Napok rendezvényén, 20 000,- Ft jutott ennek finanszírozására.

-Círóka – maróka : Kismamák és kisgyermekek játékaik, versikék, mondókák, dalocskák tanulása, a könyvtári könyvek ajánlása

Kölcsönösen eljuttatjuk egymásnak és propagáljuk a könyvtár ill. a település programjait.

Október 28-án szakfelügyelet Bakonyháza és Nagyesztergáron

Schreiber Márta a megyei könyvtár igazgatóhelyettese utóvizsgálatot végzett a két településen, Benczikné Tóth Magdolna és Bieborné Réz Ágnes kíséretével.

Bakonyháza nagyjából mindent rendben talált Márta, az előző vizsgálatához képest voltak előrelépések, pl. nyáron is nyitva tart a könyvtár, a könyvtáros kap tiszteletdíjat a munkájáért. A nyitva tartási idő jobban igazodik a község lakosainak szabadidejéhez a korábbihoz képest, de még mindig a délelőtti egy-egy órás nyitva tartás van túlsúlyban. A könyvtár felirat nincs kitéve az épület elé jól látható helyre, így a helyismerettel kevésbé rendelkezők nehézkesen találják meg a könyvtárat.

Az idegen nyelvű könyvek külön kerültek elhelyezésre a polcon, számuk a nemzetiségi oktatás miatt jelentős.

Nagyesztergáron sajnos már nem ilyen pozitív a helyzet. A könyvtári állományt az iskola egy volt tantermében helyezték el, a helyiség télen fűtetlen volt, 2010 eleje óta a nyitva tartás sem folyamatos. A korábbi napi négy órával szemben csak heti két alkalommal üzemel, három-három órát van nyitva, de ez sem minden alkalommal történt meg. Tavasz végétől őszi közepéig egyáltalán nem nyitott ki a könyvtár. A helyiség hideg, penészes, a régi polcokon nincs hely, az új könyveket egy zongora tetején tárolják.

A szakfelügyeleti ellenőrzés előtt egy héttel az állományt átköltöztették egy másik terembe, mely szintén dohos, penészes, de fűthető lenne, kissé világosabb, mint a másik volt. Pozitív dolog volt, hogy két új polcot vásároltak az új könyvek elhelyezésére és a könyvtáros

hozzállása. Sajnos kölcsönzés, olvasó alig van, a könyvtáros állítása szerint a falu lakosságát nagyon nehéz becsalogatni a könyvtárba.

Megbeszéltük, hogy egy alapos selejtezés után - amely során megszabadulunk az összes penészes könyvtől- szükség van alapos meszelésre, fertőtlenítésre, hogy a doh és a penész eltűnjön. Folyamatos fűtésre van szükség, hogy a falak átmelegedjenek.

Felvesszük a jelenlegi polgármesterrel a kapcsolatot, aki egyúttal az iskola pedagógusa is, hogy jobban figyeljenek oda a könyvtári tevékenységre, vigyék be a gyerekeket a könyvtárba, tartsanak könyvtári, könyvtárhasználati órákat, hogy megismerjék a gyerekek és rajtuk keresztül szüleik, ismerőseik is.

Hüllné Maill Olga észrevételezte, hogy Dudar nyitva tartása jelenleg nem felel meg az előírásoknak. Jelezte, hogy megkeresi a polgármesterasszonyt ez ügyben, és egyeztetünk Nagy Józsefné könyvtárossal, hogy megoldást találjunk a megfelelő üzemeltetésre.

Bakonybéli könyvek kiszállítása személyesen történt meg a hónap végén.

NOVEMBER

Könyvtári szakfelügyelet jelentését Schreiber Márta átküldte megtekintésre, azzal a kéréssel, hogy nézzem át és jelezzem neki az esetleges hiányokat, módosításokat. A végleges változatot elküldte az érintett községek polgármestereinek, a digitális formátumot eljuttattam Hüllné Mail Olgának a Kistérségi Társulás irodájába.

Krénné Tamás Helénnel, Bakonynána könyvtárosával megbeszéltük, mi az, amin még változtatni lehetne, ezek apróbb dolgok, összességében pozitív jelentést kapott a könyvtárunk. Nagyesztergár polgármesterével Benczikné Tóth Magdolna intézményvezető vette fel a kapcsolatot, és megbeszélte vele azokat a megállapításokat és jövőbeli teendőket, amik a szakfelügyelet során felmerültek. A penészes, koszos könyvek selejtezéséhez felajánlotta személyes segítségünket.

Kossuth Kiadó megjelentetett egy remek, akciós sorozatot **Népek Meséi** címmel, mely 18 kötetből áll. Amennyiben egyszerre rendeljük meg az összes kötetet, 16.620 Ft-os akciós áron vásárolhatjuk meg. A lehetőségről tájékoztattam a könyvtárosokat. Borzavár, Pénzesgyőr, Nagyesztergár, Lókút, Dudar, Csetény és Eplény kért a sorozatból.

Jeleztem a könyvtárosoknak, hogy mekkora összeg áll még a rendelkezésükre a könyvbeszerzésből.

Porva, Lókút, Bakonynána rendelést adott le. A legtöbbben az aktuális slágerkönyveket keresik, pl. a mostanság felkapott vámpíros és hozzá hasonló történeteket. Igény van kötelező olvasmányokra, gyerekkönyvekre, pszichológiai témájú irodalomra is.

Porván Puchingerné Várhelyi Szilvia lett a könyvtáros, megváltozott a nyitva tartás.

A változásokról értesítem az InfoSys Kft. munkatársát, aki a honlapon történő módosításokat elvégzi.

Személyi lapot vásároltam a KELLO-tól Olaszfalunak.

Megszaporodtak a könyvtárközi kölcsönzések az ODR-ből (Bakonynána) és egymás közt is gyakori a szolgáltatás.

Borzavár könyvtárosa kérte, hogy írjam meg a könyvtára költségvetését:

„A községek költségvetése nincs külön-külön falukra lebontva.”

A normatíva ránk eső részéből fizetünk 1 fő könyvtárost, aki a kistelepülések könyvtárainak az állományát viszi fel a közös online katalógusba. Jelenleg kész van Dudar, Eplény és Bakonyháza állománya, most Olaszfalu könyvtárában dolgozik. A feldolgozott kötetek megtalálhatók a honlapunkon, (www.vkmh-zirc.koznet.hu) akár külön is kereshetőek a kívánt lelőhelyre.

A bér levonása után fennálló összeget osztjuk el a 12 település közt, illetve ebből fizetjük a könyvtári felszerelési cikkeket: munkanapló, katalóguslap (minden könyvhöz 2 db-ot készítünk), könyvsarok, személyi lap, betűkészlet és egyéb könyvtári segédletek. Esetenként fizetünk olyan programfejlesztéseket, amik elősegítik a közös munkát. (HunTéka program fejlesztése)

Mindezek után éves szinten az idén kb. 160-170 ezer forint jut egy-egy könyvtár gyarapítására.

Folyamatosan egyeztetünk a GAESZ vezetőjével, aki a pénzügyeinket bonyolítja, elkülönítetten könyvelik a mozgókönyvtári beszerzéseket.

A társulási normatíva 60%-a a községek önkormányzatához érkezik (600 000,-Ft). Ezt az összeget valamilyen formában szintén a könyvtár fenntartására és üzemeltetésére kell fordítani (rezsi, munkabér, karbantartás, internet hozzáférés stb.), mellyel el kell számolni a polgármesternek a társulás felé. Ennek az összegnek a felhasználásáról nekünk nincs semmilyen kimutatásunk, csak a társulás tudja nyomon követni.

Minden évben be kell nyújtatunk a társulás fele egy beszámolót az előző év munkájáról, ez a társulásnál megtekinthető. A beszámoló mellékletét képezik azok a számlák, amiket a normatívából fedeztünk.

DECEMBER

Borzavár könyvtárosa, Tóth Mária megkeresett, hogy kell-e valami végzettség a települési könyvtárosoknak, milyen előírás vonatkozik erre. Schreiber Mártához fordultam ez ügyben, aki tájékoztatott, hogy mivel Borzavár könyvtára csupán szolgáltató helyként működik és nem önálló, nyilvános könyvtárként, sajnos nincs előírás a minimum végzettségre, vagyis akár 8 általánossal rendelkező személy is dolgozhat könyvtárosként.

Hüllné Maill Olga is ez ügyben hívott fel, mert ő a polgármester asszonnyal egyeztetett emiatt.

Valószínűleg keresnek egy másik személyt, aki kevesebb bérért tudja elvállalni a könyvtári munkát.

A könyvbeszerzésre szánt összeget elköltöttük, a mozgókönyvtári normatívából fedezett számlák mellékletként megtekinthetők.

Bieberné Réz Ágnes kistérségi módszertani könyvtáros

Az előterjesztés a Zirc Kistérség Többcélú Társulása Tanácsa 2011. február 16-ai és a 2011. április 27-ei ülésén tárgyalt és elfogadott beszámolók alapján került összeállításra.

A Szociális Szolgáltató és a Központi Orvosi Ügyelet beszámolója külön előterjesztést képeznek.

Eplény, 2011. május 5.

Fiskál János
polgármester